

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Horváth Veronika ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen gyermekelhelyezés iránt a M. Városi Bíróságon 2.P.20.483/2008. számon megindított és a Somogy Megyei Bíróság 1.Pf.21.762/2009/3. számú részítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes részéről 25. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A peres felek 2003. május 24-én kötöttek házasságot. 2003. július 7-én született M. utónevű gyermekük. Kapcsolatuk a gyermek születését követően rövid időn belül megromlott. 2004. októberében a felperes az alperest tettelegesen bántalmazta, ekkor az alperes a gyermekkel együtt édesanyja T.i lakásába költözött, rövid különélés után azonban az életközösséget helyreállították. Utolsó közös lakóhelyük a M. alatti ingatlan volt.

A felek házassága az életközösség helyreállítását követően sem vált harmonikussá, gyakoriak voltak a viták, nézeteltérések, döntően amiatt, hogy a felperes sérelmezte az alperes költséges életmódját, azt, hogy a közös kiadásokhoz csak kis mértékben járul hozzá, pénzkezelése sok kívánnivalót hagy maga után, gyakran halmoz fel adósságot, amit többnyire a felperes egyenlít ki helyette.

Az együttélés időszakában az alperes kórházban dolgozott három műszakos beosztásban, emellett K-n tanfolyamra járt, szabadidejében pedig különböző ügynöki tevékenységeket folytatott. A közös gyermek neveléséből, gondozásából ezért a felperes az átlagosnál nagyobb részt vállalt.

2007. augusztusában a felperes tudomást szerzett arról, hogy az alperes egy évi közös költséget nem fizetett ki és tetemes mértékű

egyéb adósságot is felhalmozott. Ezt a felperes az alperes szemére vetette, majd szóváltást követően az alperest tettelegesen bántalmazta. Ennek következtében az alperes sérüléseket szenvedett. A bántalmazás miatt a felperes 2007. augusztus 7-én T.re költözött az édesanyjához, elköltözési szándékát közölte a felperessel, aki segítségére volt abban, hogy ő és a gyermek ingóságait T.re szállítsák. Az alperes ugyanakkor nem közölte a felperessel, hogy elköltözési szándéka végleges.

Azt követően, hogy az alperes a gyermekkel édesanyja T. alatti szoba, konyhás ingatlanába költözött, a felperes a gyermeket meglátogatta ezen a címen, de az alperes is járt M.ban M.val.

2007. szeptember 13-án az alperes ismételten M.ba jött a gyermekkel együtt. Amíg hivatalos ügyeit intézte, a felperes a gyermekkel szüleihez távozott és a közös lakás bejárati ajtaján a zárat kicserélte. Tartózkodási helyéről az alperest nem tájékoztatta.

2007. október 5-én a bíróság a kiskorú gyermeket ideiglenes intézkedéssel az alperesnél helyezte el és szabályozta a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást is. A felperes a végzésnek megfelelően a gyermeket átadta az alperesnek, a kapcsolattartás pedig a bírósági határozatnak megfelelően alakult.

Amióta az alperes T.ön él, a gyerekekről való gondoskodásában az édesanyja, valamint nagykorú testvére van segítségére, akik az alperes munkahelyi elfoglaltsága esetén a gyermeket óvodába viszik, illetve onnan elhozzák, szükség esetén a felügyeletét is ellátják.

A felperes keresetében a házasság felbontását kérte, a M. utónevű gyermek nála történő elhelyezését és törvényes mértékű tartásdíjat is.

A felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy az alperessel a kapcsolata felesége pazarló, felelőtlen gazdálkodása miatt romlott meg, mely alkalmatlanná teszi őt a kiskorú gyermek gondozására. Az alperes saját érdekeit a gyermek érdekei elé helyezi, az együttélés során is döntően a felperes gondoskodott a gyermek szükségleteinek kielégítéséről. Az alperes a közös gyermeket a felperes beleegyezése nélkül, annak ellenére vitte magával, hogy a gyermek ragaszkodik régi, megszokott környezetéhez. Az alperes elfoglaltsága pedig azt eredményezi, hogy a gyermek nevelését teljes mértékben az anyai nagymama látja el.

Az alperes a házasság felbontását nem ellenezte, a gyermekelhelyezésre vonatkozó felperesi kereset elutasítását kérte, egyidejűleg viszontkeresetet terjesztett elő M. nála történő elhelyezése és a felperes tartásdíj fizetésére kötelezése iránt. Kérte a kapcsolattartás szabályozását is.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a házasság a felperes rendszeres és nagymértékű alkoholfogyasztása miatt romlott meg. A felperes az alkohol hatására agresszívvá válik, emiatt az alperest a házassági életközösség fennállása több alkalommal tettelesen bántalmazta. Az alperes 2003. októberi és 2007. augusztusi elköltözése is a tettlegesség következménye volt.

Az alperes szerint a felperes pszichés problémái miatt is alkalmatlan a gyermek gondozására. Ennek következtében munkaköre ellátására alkalmatlanná vált, nyugdíjazására került sor.

Az alperes állította, hogy a gyermek nevelésére alkalmas, ebben közvetlen hozzátartozóitól is segítséget kap. Lakáskörülményei pedig a tervezett ingatlanbővítéssel meg fognak oldódni.

Az elsőfokú bíróság 1.P.20.325/2007/32. számú ítéletével a felek házasságát felbontotta. A 2003. július 7-én született M. utónevű gyermeküket a felperesnél helyezte el, kötelezte az alperest a gyermek átadására, valamint 2008. augusztus 1-től kezdődően havi 13.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére. Szabályozta az alperes és a kiskorú gyermek közötti kapcsolattartást is.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a gyermekelhelyezésre vonatkozóan azt állapította meg, hogy az alperes nem bizonyította kétséget kizáróan, hogy a kapcsolat megromlásához a felperes italozó életmódja, ebből eredő agresszivitása vezetett volna. Azt ugyanakkor a felperes is elismerte, hogy az életközösség fennállása alatt az alperest két alkalommal bántalmazta.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy a felperes részéről megnyilvánuló tettlegesség az alperes felelőtlen gazdálkodására adott válaszreakció volt.

Az elsőfokú bíróság szerint a perben bizonyítást nyert, hogy a felek együttélésének időszakában a felperes tevékenyen részt vett a gyermek nevelésében, nem kizárólag akkor, amikor azt az alperes munkabeosztása szükségessé tette, hanem akkor is, amikor az alperesnek lehetősége lett volna a gyermekkel való foglalkozásra, ami túlnyomó részt a felperesre hárult, aki saját munkaidő beosztását a gyermek igényeihez igazította.

A gyermek elhelyezéséről való döntés során az elsőfokú bíróság azt is kellő súllyal értékelte, hogy az alperes a gyermek érdekét figyelmen kívül hagyva vitte őt magával megszokott környezetéből, nem mérlegelte, hogy ez a változás a gyermek további fejlődésére milyen hatással lehet. A kislány még most is ragaszkodik a régi, M. környezetéhez, ezt tekinti lakóhelyének.

Az elsőfokú bíróság tekintettel volt arra is, hogy a felperes lakáskörülményei kedvezőbbek az alperesénél, ahol a szoba-konyhás lakásban három felnőtt és egy gyermek él.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perben az alperes nem bizonyította, hogy a felperest pszichés állapota alkalmatlanná tenné a kiskorú gyermek nevelésére. A felperes ugyan megváltozott egészségi állapota miatt a hivatásos rendőri szolgálatra alkalmatlanná vált, 2007. decembere óta nyugdíjas, nem nyert ugyanakkor igazolást, hogy ezen megváltozott egészségi állapot mögött pszichikai eredetű megbetegedés állna, ami alkalmatlanná tenné a felperest a gyermek nevelésére. A felperes erre vonatkozóan csak ambuláns lapot csatolt és a perben kirendelt pszichológus szakértő sem tett említést a felperes pszichés megbetegedéséről, kedélyállapotát lényegesen befolyásoló megbetegedéséről.

A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság a gyermeket a felperesnél helyezte el, akihez - a szakértői vélemény szerint - a gyermek egyébként is erősebben kötődik.

A Somogy Megyei Bíróság 1.Pf.21.340/2008/5. számú végzésével a gyermek elhelyezésével kapcsolatban az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy ebben a körben az elsőfokú bíróság elmulasztotta a tényállás teljes körű felderítését, ugyanis a pszichológus szakértői vélemény megszületését követően az alperes a felperes pszichés állapotára vonatkozóan ambuláns kezelési lapot csatolt, ami a felperes paranoid személyiségzavarát, enyhe depressziós állapotát rögzítette. Ezt az elsőfokú bíróság nem bocsátotta a perben eljáró igazságügyi pszichológus szakértő rendelkezésére, nem hívta fel ezzel összefüggésben szakértői véleményének kiegészítésére.

A megismételt eljárásban a szakértőt nyilatkoztatni kell a pszichiátriai ambuláns lap tartalmára vonatkozóan, a felperes kezelőorvosát is meg kell hallgatni és ennek függvényében kell döntenie esetlegesen pszichiáter szakértő kirendeléséről. Mindezen adatok feltárását követően dönthető csak el, hogy a felperes mennyiben alkalmas a kiskorú gyermek nevelésére.

A megismételt eljárás során a felperes keresetét, alperes pedig a viszontkeresetét fenntartotta.

A felperes továbbra is arra hivatkozott, hogy a gyermek megfelelő fejlődése az alperesnél - elsősorban felelőtlen gazdálkodása, három műszakos munkaidő beosztása, továbbá szűkös anyagi és

lakáskörülményei miatt - nem biztosított. Állította, hogy az alperes nem tölt elegendő időt a gyermekkel, vele gyakran az alperes édesanyja foglalkozik. Kijelentette, hogy a pszichés problémáira vonatkozó orvosi iratokból a valós egészségi állapotára vonatkozóan következtetni nem lehet, a betegség diagnosztizálására kizárólag azért volt szükség, hogy ezzel a nyugdíjazását elősegítse.

Az alperes változatlanul állította, hogy a felperest alkoholfogyasztása és pszichés zavarai alkalmatlanná teszik a gyermek nevelésére. Időközben a felperessel szemben ittas járművezetés vétsége miatt büntetőeljárás volt folyamatban, a felperes mentális betegségére vonatkozóan pedig az alperes kizártnak tartotta, hogy mindennemű tünet hiányában, csak a szolgálatra alkalmatlanság megállapítása céljából az orvosszakértői bizottság depressziót és paranoid személyiségzavart diagnosztizáljon.

Az alperes azt is előadta, hogy időközben munkahelyet változtatott, jelenleg ápolónőként dolgozik. Édesanyjától elköltözött, ingatlant bérel, ahol kiskorú gyermekével él. Vagyoni helyzete is rendeződött. Arra is hivatkozott, hogy a gyermek új környezetébe beilleszkedett, azt megszokta, egy újabb környezetváltozás éppen az iskolai tanulmányok megkezdése előtt kedvezőtlen hatású lenne.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek M. utónevű gyermekét (ismételten) a felperesnél helyezte el. Kötelezte az alperest, hogy a gyermeket az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül - személyes használati tárgyaival együtt - adja át a felperesnek. Az alperest tartásdíj fizetésére kötelezte, szabályozta a gyermek és az édesanya közötti kapcsolattartást is.

A megismételt bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes lakáskörülményei változatlanul kedvezőbbek az alperesénél. Az alperes ugyan bérelt ingatlanba költözött, de az új lakás is csak szoba-konyha, kis alapterületű, ugyanakkor az alperes jövedelmének jelentős részét igénybe veszi a lakhatás biztosítása, három műszakos munkaidő beosztása következtében nem tudja a gyermek felügyeletét folyamatosan ellátni, abban édesanyja segítségére szorul. A felperes ezzel szemben nyugdíjas, időbeosztását a gyermek igényeihez tudja igazítani, a gyermekkel folyamatosan személyesen tud foglalkozni.

Az alperes által már korábban és jelen perben is hangoztatott alkoholizáló felperesi életvitelt az elsőfokú bíróság továbbra sem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak. A felperest ugyan a bíróság a 2008. október 1-jén történt közepes fokú alkoholos befolyásoltság alatti gépjárművezetése miatt pénzbüntetésre ítélte és 1 év 6 hónapra eltiltotta a közúti járművezetéstől, azonban az

elsőfokú bíróság szerint ebből nem lehet olyan következtetést levonni, hogy a felperes rendszeresen ittas állapotban vezetne és továbbra sem áll rendelkezésre az alperesi állításon kívül adat a felperes alkoholizáló életmódjára.

Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság útmutatásának megfelelően tanúként kihallgatta a felperes pszichiátriai betegségeit diagnosztizáló orvosokat, továbbá elrendelte a perben a korábban beszerzett igazságügyi pszichológusi szakvélemény kiegészítését.

Dr. Cs.I., aki a felperest a BM kórházban vizsgálta, előadta, hogy a BM dolgozók nyugdíjazásához kapcsolódóan a felpereshez hasonló vizsgálatokat tömegesen végeztek a perbeli időszakban. Az iratokból, az alkalmazott gyógyszerek mennyiségéből megállapítható, hogy a felperes hangulatzavara, szorongása kezelhető volt és nem jelentett tartósan fennálló súlyos állapotot. A felperest a M. Pszichiátriai Gondozóban vizsgáló dr. F. M. pedig egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a felperes pszichés problémáinak megállapítására kifejezetten a nyugdíjazás elősegítése érdekében volt szükség, a pszichiátriai gondozás ebben és néhány enyhe hatású gyógyszer felírásában ki is merült. A megállapított paranoid személyiségzavar tünetekben egyáltalán nem, a depresszió pedig csak enyhén nyilvánult meg. A tanú is úgy nyilatkozott, hogy a perbeli időszakban több nyugdíjazás előtt álló rendőr esetében is megállapított ilyen betegséget.

A feni tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes nyugdíjazása érdekében készült, a felperes "pszichés betegségeit" rögzítő orvosi vélemények nem teszik a felperest alkalmatlanná a gyermek nevelésére.

Ezt erősítette meg a perben Sz. M. igazságügyi pszichológus szakértő is, amikor szakvéleményének kiegészítése során úgy nyilatkozott, hogy a szakvéleménye elkészítésekor a felperessel kapcsolatos pszichiátriai orvosi dokumentációt ismerte, ennek tudatában készítette el a - felperesre nézve kedvező - szakértői véleményét. Sz. M. klinikai szakpszichológusi képzettséggel rendelkezik, a szakvélemény kiegészítése során a bíróság megkeresésére kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felmerült kérdéseket a szakterületén belül meg tudja válaszolni. Így nem volt indokolt a perben újabb szakértőt bevonni.

A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során is arra a következtetésre jutott, hogy a gyermek megfelelő fejlődése - minden körülmény figyelembevételével - a felperesnél jobban biztosított, ezért őt a felperesnél helyezte el. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ez a gyermek számára nem jelent különösebb megrázkódtatást, ugyanis nem idegen környezetbe, hanem korábbi lakóhelyére kerül vissza, a felpereshez, akihez

szorosan kötődik. Ebben a környezetben kezdheti meg majd iskolai tanulmányait.

A másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a peres felek M. utónevű gyermekét az alperesi anyánál helyezte el. Az elsőfokú ítéletet a gyermektartásdíj megállapítása és a kapcsolattartás szabályozása tekintetében hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a házasság alatt és azt követően is olyan magatartást tanúsított, amelyből következtetés vonható le arra, hogy személyes érdekeit, illetve sérelmeit előtérbe helyezve nem a gyermek érdekét tekinti elsődlegesnek.

A felperes a fellebbezési eljárás során személyes előadásában nem vitatta, hogy három esetben ittas állapotban volt, amikor az alperest bántalmazta, melynek okaként az alperes provokatív magatartást jelölte meg. Azt azonban elismerte, hogy talán, ha nem ivott volna, nem üti meg az alperest. A felperes azt sem vitatta, hogy az alperes azért költözött el, mert félt tőle. Annak azonban nem látta indokát, hogy a gyermeket miért vitte magával. A felperes azt is elismerte, hogy amikor az alperes a gyermekekkel M.ba látogatott, őt magához vette és nem közölte az alperessel, hogy hová viszi a kislányukat.

A kifejtettekből a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes önérvényesítése akár a gyermek érdekét is háttérbe helyezi. A gyermek iránti szeretet hangsúlyozása nem vezethet olyan magatartásra, amely a gyermek érdekével ellentétes. A felperes felelőtlen magatartást tanúsított akkor is, amikor ittasan vezetett gépjárművet az éjszakai órákban, amely miatt büntetőjogi felelősségre vonása is megtörtént. Mindezen magatartások arra engednek következtetni, hogy a felperes indulattól vagy más, számára előnyös motivációtól vezérelve, esetenként nem a tőle elvárható magatartást tanúsítja.

A gyermek nevelését, gondozását hosszabb ideje az alperes látja el aggálytalanul, terhére ezen időszakban felelőtlen, a gyermek érdekét veszélyeztető magatartást a felperes nem bizonyította. Nem lehet az alperes terhére értékelni azt, hogy akár három műszakot vállalva, munkaerejét nem kímélve mindent meg kíván teremteni a nála elhelyezett gyermeknek. Az pedig, hogy családtagjai segítségét igénybe veszi, a gyermek érdekét nem sérti. Az a körülmény, hogy a gyermek ragaszkodik az apai környezethez is, arra enged következtetni, hogy az alperes a gyermeket nem neveli a felperes ellen. A per adataiból, a beszerzett óvodai véleményből

megállapítható, hogy a gyermek a jelenlegi környezetében kiegyensúlyozottan él.

A rendelkezésre álló szakértői vélemény szerint a gyermek nevelésére mindkét szülő alkalmas, és a gyermek is mindkét szülőhöz ragaszkodik. Az alperes az eltelt időszak alatt igazolta, hogy a gyermek ellátásáról, gondozásáról megfelelően képes gondoskodni. A gyermek a jelenlegi környezetébe beilleszkedett, az alperes megfelelő lakhatást biztosít számára.

A szakértői vélemény megállapítása szerint a gyermek nevelésére a felperesi apa is alkalmas, azonban a felperes által elismert és a büntetőeljárással igazolt esetenkénti italfogyasztó magatartása következtében az emberi kapcsolatokban el nem fogadott vagy büntetőjogilag is értékelhető magatartást tanúsít. Ezt nem lehet a gyermekelhelyezés körében a felperes javára értékelni és figyelmen kívül hagyni.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatva a kiskorú gyermeket az alperesi édesanyánál helyezte el.

A felperest terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapításához szükséges adatok a perben csak részben álltak rendelkezésre, e tekintetben további bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges, ahogyan a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályozása is. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részítélettel nem érintett rendelkezéseit hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a körben új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

A jogerős részítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a jogerős részítélet számos iratellenes, okszerűtlen ténymegállapítást tartalmaz, az elsőfokú eljárásban felmerült bizonyítékokat figyelmen kívül hagyva. A másodfokú bíróság részítéletének indokolásában tett megállapításokat bizonyítékok nem támasztják alá. A jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, a 221. § (1) bekezdését, illetve a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvét.

A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a felperes a személyes érdekeit vagy sérelmeit a gyermek érdekei elé helyezi, ugyanis máshol azt rögzítette, hogy az apa átlagnál nagyobb részvételét a gyermek nevelésében az anya is elismerte. Iratellenes az a megállapítás is, hogy a felperes alkoholt fogyasztó életmódot folytat. A feltárt tényállás szerint az ittas járművezetést, mint egyszeri alkalmat megelőzően és azt követően nincs adat a felperes

alkoholizáló életmódjára az alperes állításán kívül. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperes önérvényesítése akár a gyermek érdekét is háttérbe helyezi. Ezzel szemben a szakértői vélemény értelmében az apa aktív, az átlagnál nagyobb szerepet vállal a gyermek nevelésében. A másodfokú bíróság ítélete rögzíti, hogy az életközösség megszűnése óta az alperes terhére a gyermek érdekeit veszélyeztető magatartás nem nyert bizonyítást, ezzel szemben a felperes bizonyította, hogy az alperes két lényeges körülmény tekintetében is valótlan állítást tett. Az alperes ugyanis nem tudta az általa hivatkozott fürdőszoba építés elkezdését igazolni és - előadásával szemben - okirati bizonyíték áll rendelkezésre arról, hogy három műszakban dolgozik.

Okszerűtlen az a másodfokú ítéleti megállapítás, mely szerint a felperes indulattól vagy más, számára előnyös motivációtól vezérelve nem az általában elvárható magatartást tanúsította. A felperes szerint ugyanakkor elvárható magatartás volt, hogy a felperes mindent megtett nyugdíjaztatása érdekében, életszerűtlen ugyanis, hogy valaki, amennyiben lehetősége nyílik rá, ne a magasabb összegű nyugdíjat válassza, hanem alacsonyabb jövedelem mellett munkát végezzen.

A másodfokú bíróság indokolatlanul mellőzte a bizonyítékok közül az alperesi érdekkörben felmerült S. I.né és R. M. tanúvallomását, akik a felperes italozó magatartására nem tudtak bizonyítékkal szolgálni. Ezek értékelése esetén a másodfokú bíróság nem juthatott volna arra a következtetésre, hogy a felperes italozó életmódot folytat.

A felülvizsgálati kérelem szerint logikai ellentmondások is vannak a feltárt tényállás és a másodfokú bíróság megállapításai között. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint ugyanis a gyermek M.t. tekinti lakóhelyének, a másodfokú bíróság szerint ugyanakkor azt a körülményt, hogy a gyermek a korábbi lakókörnyezetéből elkerült, nem lehet olyanként értékelni, hogy egyidejűleg az otthonérzet is hiányozna a számára. A felperes szerint, ha a gyermek a lakóhelyéről elkerült, ebben az összefüggésben logikailag az következik, hogy ha az otthonát hiányolja, akkor a lakóhelyét hiányolja.

A fentiekre tekintettel a felperes felülvizsgálati kérelme szerint a másodfokú ítélet törvénysértő és ellentétes a 17. számú Irányelvben foglaltakkal is. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a tényállás teljes körű feltárását követően a jogszabályoknak megfelelő ítéletet hozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelme - tartalmát tekintve - a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A perben az alperes bizonyította a felperes alkoholizáló életmódját, illetve, hogy a felperes már csekély mennyiségű alkoholfogyasztása után is agresszív és durva magatartást tanúsít. A csatolt orvosi dokumentáció szerint a felperes depresszióban és paranoid személyiségzavarban szenved. Felelőtlen személyiségre vall, ha a hatóságokat félrevezette egészségi állapotával kapcsolatban.

A felek gyermeke 2007. októbere óta folyamatosan az alperes gondozásában él, óvodába jár és iskola előkészítőbe. Semmi sem indokolja, hogy megszokott környezetéből elkerüljön. Az alperes a felperessel a kapcsolattartás tekintetében maximálisan együttműködik.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 72/A. §-ának (1) bekezdése szerint a gyermek elhelyezéséről a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a gyermeket annál a szülőnél helyezi el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított.

A gyermekelhelyezésnél irányadó szempontokat a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve tartalmazza. Az Irányelv kiemeli, hogy a gyermek elhelyezésének alapvető szempontja a gyermek érdeke, melyről a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével kell határoznia. Egyes, kiragadott körülmények túlértékelése, más szempontoknak pedig figyelmen kívül hagyása akadályozza, hogy a gyermek elhelyezésénél a gyermek érdeke megfelelően érvényesüljön.

Jelen esetben a bíróságnak két, a gyermek nevelésére egyaránt alkalmas, a gyermekéhez ragaszkodó szülő közül kellett meghatároznia azt, akinél a jövőben nevelkedhet, aki fejlődéséért elsősorban felelős.

Az első-, illetve másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat azok összességében értékelte, azonban más-más tényezőknek tulajdonított nagyobb jelentőséget.

Az elsőfokú bíróság azért helyezte el a gyermeket a felperesnél, mivel úgy ítélte meg, hogy a felek együttélésének időszakában többet foglalkozott M.val, mint az alperes, lakáskörülményei is megfelelőbbek a kiskorú gyermek fejlődése szempontjából és a kislány - a szakértői vélemény értelmében - erősen kötődik az apához és az apai környezethez. Ezzel szemben az alperes megfelelő előkészítés nélkül vitte el a gyermeket a megszokott milióból T.re, rosszabb lakáskörülmények közé és munkahelyi elfoglaltsága miatt a gyermek gondozását, nevelését csak segítséggel tudja ellátni.

A másodfokú bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az alperes az, akinél a gyermek jövőbeni testi, szellemi és erkölcsi fejlődése biztosított. Az alperes az elmúlt időszakban bizonyította, hogy jó szülő, gyermekéről - jelentős erőfeszítések árán - kifogástalanul gondoskodik, a lakáshelyzete is rendezett. A lakás felszereltsége, szobáinak száma nem lehet kiemelt szempont a gyermek elhelyezésénél.

A felperes ugyanakkor esetenkénti ital fogyasztás hatására társadalmilag elítélendő magatartást tanúsít (az alperes bántalmazása, ittas járművezetés stb.) indulatból vagy más számára előnyös motivációtól vezérelve, amit a gyermek elhelyezéséről történő döntés során is értékelni kellett.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - a másodfokú bíróság ítéletének indokolásából, szövegkörnyezetéből kiragadott idézetekkel - alapvetően a bizonyítékok mérlegelését támadta. A Legfelsőbb Bíróság azonban számos eseti döntésében mutatott már rá arra, hogy nem képezi a felülvizsgálat alapját a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás, ha az nem iratellenes, nem okszerűtlen és logikai ellentmondást sem tartalmaz. A felülvizsgálat során a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és kizárt a bizonyítás adatainak újabb egybevetése és értékelése is (BH 1994/4/195., BH 1994/11/626.).

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban - kellően megindokolva - döntötte el, hogy miért tartja az alperest alkalmasabbnak a gyermek további nevelésére. A Legfelsőbb Bíróság evonatkozásban a bizonyítékok értékelésének iratellenességét vagy nyilvánvaló okszerűtlenségét nem észlelte.

A perben bizonyítást nyert, hogy az alperes a gyermekről a felek életközösségének megszűnése óta folyamatosan kifogástalanul gondoskodik, amit a perben beszerzett óvodai vélemény is egyértelműen alátámaszt. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy bár a felek lakáskörülményei eltérőek, az alperes azonban a szükséges feltételeket gyermekének biztosítani tudja. A pszichológus szakértő véleménye is azt tartalmazza, hogy egy ilyen életkorú gyermektől még nem várható el, hogy a lakókörnyezet otthonosságának különösebb fontosságot tulajdonítson, számára a szülő személye az elsődleges.

Kétségtelen, hogy M. az édesapjához erősen kötődik és a felperes is őszintén ragaszkodik gyermekéhez, ezt a személyes gondoskodásával is bizonyította. A másodfokú bíróság azonban megalapozottan hivatkozott arra, hogy a gyermeknevelésre is kihathat az a körülmény, hogy a felperes alkalmi ital fogyasztás hatására esetenként agresszívvá válik, az önkontrollja nem működik

megfelelően. Ezt támasztja alá, hogy az alperest több alkalommal - súlyosan elítélendő módon - tetteleg bántalmazta, illetve amikor az ittas járművezetés alkalmával tetten érték, nyilvánvalóan az ital hatására kijelentette, hogy amennyiben az ittas vezetés miatt elveszik tőle a kislányát, az eljáró rendőrt meg fogja ölni.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a Legfelsőbb Bíróság őt kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének viselésére.

Budapest, 2010. október 12.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hiteléül: tisztviselő